

YMPÄRISTÖVALIOKUNNAN MIETINTÖ 23/2004 vp

Hallituksen esitys laiksi Helvetinjärven kansallispuiston laajentamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 8 päivänä syyskuuta 2004 lähettänyt ympäristövaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi Helvetinjärven kansallispuiston laajentamisesta (HE 132/2004 vp).

Lausunto

Eduskunnan päätöksen mukaisesti maa- ja metsätalousvaliokunta on antanut asiasta lausunnon

(MmVL 22/2004 vp), joka on otettu tämän mietinnön liitteeksi.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitusneuvos Hannu Karjalainen, ylitarkastaja Jukka-Pekka Flander ja ylitarkastaja Tuuli Loven, ympäristöministeriö
- apulaisjohtaja Marja-Liisa Hintsanen ja aluejohtaja Jorma Koivurinne, Metsähallitus
- metsäasiantuntija Sini Harkki, Suomen luonnonsuojeluliitto ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksen tarkoitus on laajentaa vuonna 1982 perustettua Helvetinjärven kansallispuistoa liittämillä siihen noin 1 250 hehtaarin suuruiset valtion omistamat alueet. Valtaosa alueista on niin sanottua vanhaa valtionmaata. Vähäinen osa alueista on aikanaan hankittu valtiolle luonnonsuojelutarkoituksiin. Helvetinjärven kansallispuisto ja siihen nyt liitettäväksi ehdotetut alueet

sisältyvät pääosin valtioneuvoston hyväksymään Natura 2000 -verkoston Suomen ehdotukseen. Helvetinjärven kansallispuiston kokonaispinta-ala olisi laajennuksen jälkeen noin 4 980 hehtaaria.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää Helvetinjärven kansallispuiston laajentamista tärkeänä ja kannatettavana. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana.

Vuonna 1981 perustettu Helvetinjärven kansallispuisto on valtakunnallisesti tunnettu kansallispuisto. Kansallispuistossa sijaitsevat läntisen Suomen jylhimät luonnonalueet. Kansallispuiston laajentaminen ehdotetulla tavalla tuo luonnonarvoiltaan huomattavia kohteita suojelun piiriin.

Kansallispuiston pinta-ala on luonnonsuojelualuehankinnoin tehtyjen laajennusten jälkeen 3 730 hehtaaria. Ehdotetun laajennuksen toteutuessa pinta-ala nousee lähes 5 000 hehtaariin. Laajennus on tärkeä myös siksi, että sillä parannetaan puiston nykyistä, varsin epäyhtenäistä rajausta tuntuvasti ja puistosta saadaan yhtenäisempi kokonaisuus.

Kansallispuiston laajentaminen antaa mahdollisuuden ohjata puiston lisääntyvää virkistyskäyttöä tarkoituksenmukaisimmalla tavalla. Vuonna 2003 puistossa oli noin 32 000 käyntikertaa. Polkuja ja palveluvarustusta on kehitetty erityisesti alueen vetovoimaisimman kohteen, luode-kaakkoissuunnassa kulkevan rotkolaakson ja rotkojärvien saavuttamiseksi. Virkistyskäyttöpaine näillä alueilla edellyttää, että puis-

ton syrjäisemmille osille ei kävijöitä ohjata aktiivisesti.

Kansallispuistoa hoidetaan hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisesti. Siinä voidaan sovittaa yhteen sekä luonnonsuojelulliset tavoitteet että virkistyskäytön tarpeet. Alueella on nykyisin sallittu myös hirvenajo. Maa- ja metsätalousvaliokunta on esitystä koskevassa lausunnossaan viitannut soveltuvin osin lausuntoihinsa MmVL 21/2004 vp ja MmVL 23/2004 vp. Ympäristövaliokunta viittaa tältä osin Liesjärven kansallispuiston laajentamista koskevassa mietinnössään (YmVM 22/2004 vp) esittämäänsä tarpeeseen tarkentaa voimassaolevan lainsäädännön soveltamista käytännössä ja selvittää eri käyttäjäryhmien huomioon ottamista kansallispuistojen käytössä.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella ympäristövaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 8 päivänä joulukuuta 2004

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Pentti Tiusanen /vas
vpj. Heidi Hautala /vihr
jäsen. Susanna Haapoja /kesk
Rakel Hiltunen /sd
Tuomo Hänninen /kesk
Antti Kaikkonen /kesk
Inkeri Kerola /kesk
Kari Kärkkäinen /kd
Jouko Laxell /kok

Mikaela Nylander /r
Heikki A. Ollila /kok
Satu Taiveaho /sd
Unto Valpas /vas
Ahti Vielma /kok
Pia Viitanen /sd
vjäs. Esa Lahtela /sd
Oras Tynkkynen /vihr.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marja Ekroos.

VASTALAUSE

Perustelut

Helvetinjärven kansallispuistoon ei tule sallia vapaata metsästysoikeutta. Luonnon monimuotoisuuden säilymistä on eläinkantoja voitava kuitenkin säännellä.

Liian suuri hirvitiheys voi aiheuttaa kansallispuistossa tuhoa kasvillisuudelle ja puustolle. Samoin suuri hirvikanta lisää liikenneonnettomuuksien vaaraa alueella.

Pienpedot, jotka eivät välttämättä kuulu Suomen luontoon, puolestaan tuhoavat pieneläimistöä, lintuja ja linnunpesiä. Nyt tapahtuva luonnonpuiston laajentaminen lisää tarvetta eläinkantojen seurantaan ja mahdollisesti niiden kan-

tojen sääntelyyn. Maa- ja metsätalousvaliokunta kiinnittää myös lausunnossaan tähän asiaan huomiota. Ympäristövaliokunnan olisi mielestämme pitänyt ottaa tämä huomioon ja lausua ehdotuksemme mukaan.

Ehdotus

Edellä olevaan viitaten ehdotamme,

että Helvetinjärven kansallispuistossa luvanvarainen metsästysoikeus sallitaan hirvieläin- ja pienpetokantojen sääntelyn vuoksi, jotta puistossa luonnon monimuotoisuus voidaan säilyttää.

Helsingissä 8 päivänä joulukuuta 2004

Unto Valpas /vas

vjäs. Esa Lahtela /sd